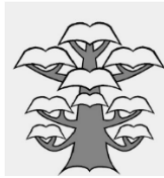

K Ä R L A

P Õ H I K O O L

KÄRLA PÕHIKOOI ÕPPEKAVA

Kooskõlastatud:

Kärle Põhikooli õppenõukoguga: 29.08.2025.a.

Kärle Põhikooli hoolekoguga: 09.09.2025.a.

Kärle Põhikooli õpilasesindusega: 25.08.2025.a.

Kinnitatud direktori 22.09.2025 .a. käskkirjaga nr 1-2/3

Õppekava muudatused

Muudatus 1

Kinnitatud direktori 04.02.2026.a. käskkirjaga nr 1-2/26/2 (Õppekava_üldosa_2025_vers1)

Kooli õppekava muutmise vajadus tuleneb Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse 08.01.2026 ning Põhikooli riikliku õppekava 26.12.2025 kehtima hakanud muudatustest.

Arvamus antud:

Kärla Põhikooli õppenõukogu poolt: 20.01.2026.a.

Kärla Põhikooli hoolekogu poolt: 19.01.2026.a.

Kärla Põhikooli õpilasesinduse poolt: 02.02.2026.a.

Muudetud:

- 1) Kogu üldosa teksti on kohandatud, sõnastust täpsustatud ja numeratsiooni parandatud.
- 2) Käitumise ja hoolsuse hindamine on läbivalt kogu üldosast eemaldatud.
- 3) Täpsustatud on põhikooli lõpetamise tingimused (Punkt 5.17.)
- 4) Lisatud on õpilase üleviimine eriklassist tavaklassi (Punkt 6.13.)

KOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Sisukord

1. Üldsätted	4
2. Kooli sihiseade, eripära ning õppe- ja kasvatustöö rõhuasetused	4
3. Õppekorraldus	7
4. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord	18
5. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus	19
6. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord	27
7. Karjääriteenuste korraldamine	32
8. Õpilaste ja seaduslike esindajate teavitamise ja nõustamise korraldus	34
9. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	35
10. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	36

1. Üldsätted

- 1.1. Kärla Põhikool (edaspidi kool) on Saaremaa valla munitsipaalkool, kus 9-klassiline õpe tugineb nii põhikooli riiklikule kui ka lihtsustatud õppekavale.
- 1.2. Rakendame nüüdisaegset õpikäsitust, kus konstruktivistlik õppimine, koostöö ja õpilase enesejuhtimine toetavad süsteemsete teadmiste seostamist praktilise eluga.
- 1.3. Meie eesmärk on kujundada ainetundmise kõrval tugevaid sotsiaalseid oskusi ja tagada iga õpilase subjektiivne heaolu.
- 1.4. Kooli õppekava koostamine ja kehtestamine
 - 1.4.1. Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisel on kool lähtunud riiklikust õppekavast, lihtsustatud õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna eripära ja vajadusi, kooli töötajate, lastevanemate, õpilaste ja koolipidaja soove ning kasutatavaid ressursse.
 - 1.4.2. Õppekava arendamine on meeskonnatöö, mis sünnib pedagoogide ja kõigi huvigruppide koostöös. Selle protsessi demokraatliku juhtimise ja kaasatuse eest vastutab kooli direktor.
 - 1.4.3. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õppenõukogule ja õpilasesindusele.
 - 1.4.4. Kooli õppekava kinnitab direktor.
 - 1.4.5. Õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondadesse koondatud ainekavadest.
 - 1.4.6. Kooli kodulehel avalikustatud õppekava üldosa ja ainekavade põhjal koostab õpetaja igaks õppeaastaks ainekaardid kõikidele oma rühmadele ja klassidele.

2. Kooli sihiseade, eripära ning õppe- ja kasvatustöö rõhuasetused

- 2.1. **Kooli visioon:** Oleme koostöiselt õppiv kogukonna süda.
 - Oleme õppiv organisatsioon, kus õpitakse üksteiselt – õpilased õpetajatelt ja õpetajad õpilastelt – ja toimub oma kogemuste jagamine. Kogu koolipere, kodud ja koostööpartnerid on mõtestatult ja südamega õppimisse kaasatud.
 - Oleme kooslus ettevõtlikkusest, loovusest ja akadeemiliste teadmiste omandamisest.
 - Oleme oma kogukonna kese – põlvkondade sidususe ja traditsioonide kandja. Süda on meie jaoks sümbolina võrgustiku keskpunkt, mis hoiab üleval suhete ja sidemete vereringet ning annab energiat inimeste ja kogukonna arenguks.
 - Oleme piirkondlik 9-klassiline põhikool, kuhu on teretulnud õppijad kogu maakonnast; oleme valmis suurendama õpilaste arvu klassides kuni 24 õpilaseni.
- 2.2. **Kooli missioon:** Oleme ettevõtlik, elukestva õpirõõmuga ja ennast väärtustav maailma meistrite kasvulava.
 - Me oleme arengukeskkond oma ala tegijatele, kes hakkavad ehitama uut maailma. Iga laps on oma unistuste maailmameister, kui on valmis eesmärkide nimel pingutama ja need teoks tegema.
 - Soovime, et igaüks meie koolis tunneb end väärtuslikuna ja julgeb unistada suurelt.
- 2.3. **Kooli põhiväärtused:**
 - Õpetades õpin ja õppides õpetan
 - Olen avatud meelega;
 - Löön kooli ettevõtmistes kaasa ja algatan ise ühistegemisi;

- Tean, et ma alati ei tea ja küsin vajadusel abi;
- Olen uudishimulik ja valmis katsetama;
- Julgen eksida;
- Toetan teisi nende tegemistes;
- Tean, et olen väärtuslik ja väärtustan teisi koolipere liikmeid.
- Tean, kes ma olen ja kelleks tahan saada
 - Tunnen oma võimeid ja usun endasse;
 - Märkan teiste eripära ja arvestan sellega;
 - Toetun oma tugevustele;
 - Usun, et saan maailma paremaks muuta;
 - Annan endast parima.
- Tunnen oma tegemistest rõõmu
 - Tulen kooli särasilmselt, sest see võib olla minu elu parim päev;
 - Mulle meeldib pingutada;
 - Tunnen rõõmu igast edusammust;
 - Olen teiste vastu sõbralik ja heatahtlik;
 - Hoian head tuju ja rõõmsat meelt.

2.4. Kooli eripära

Meie kool on kaasaegne ja arenev maapõhikool, kus turvaline õpikeskkond ja au sees hoitud traditsioonid kohtuvad uuendusmeelsuse ning kaasava õppega. Kesk-Saaremaa munitsipaalikoolina on meie kool piirkondlikuks hariduskeskuseks, mis väärtustab koostööd kogukonna ja eri põlvkondade vahel ning suunab õpilasi ettevõtlikkusele, tervise hoidmisele ja elukestvale õppele.

Kogukondlik haridustee ja logistiline kättesaadavus

Kärla kogukonnakeskus pakub järjepidevat haridusteed, kus alushariduse omandamine lasteaias jätkub loogilise jätkuna Kärla koolis. Kuna kool teenindab laia piirkonda ja õpilaste koolipäev on seotud valla transpordigraafikuga on õppekorraldus üles ehitatud efektiivsuse põhimõttel.

Õppetöö ja huvitegevus (muusikakool, noortekeskus, rahvamaja, spordihall) on koondatud ühtseks tervikuks. Selline korraldus võimaldab õpilasel omandada nii põhi- kui ka huvihariduse kodukohas, optimeerides transpordile kuluvat aega ning pakkudes stabiilset ja toetavat arengukeskkonda.

Mitmekesine ja avatud õpikeskkond

Suurenenud individuaalõppe vajaduse tõttu on koolimaja ruumikasutus optimeeritud. Kooli õpikeskkond on integreeritud Kärla kogukonna ja taristuga, ulatudes klassiruumist väljapoole.

Kasutame süsteemselt valla spordihalli, rahvamaja, noortekeskust ja terviseparki. Selline liikumine erinevate keskkondade vahel on teadlik valik, sest arendab õpilaste iseseisvust, sotsiaalseid oskusi ja liiklusteadlikkust reaalses elukeskkonnas ning sidet kogukonnaga.

Kaasav haridus ja kultuuriline tundlikus

Kool rakendab kaasava hariduse põhimõtteid, lähtudes õpilaskonna koosseisust, kus on märkimisväärne osakaal haridusliku erivajadusega õpilastel ja muukeelsetel õppijatel. Kooli õppekorralduse fookuses on:

- Õppe diferentseerimine ja individuaalne lähenemine. Õppetöö planeerimisel arvestatakse õpilase võimekust ja eripära, kasutades vajadusel individuaalseid õppekavu.

- Sotsiaalne lõimimine. Koostöös tugivõrgustikega (sh Saaremaa Toetava Hariduse Keskus) toetatakse õpilaste kohanemist ja kultuurilist tundlikkust, kujundades oskust toimida mitmekesisel sotsiaalses keskkonnas.

Kujundame õpilastes vastutustunnet ja oskust toime tulla muutuv maailmas, sest kohanemine uute oludega nõuab ühist pingutust ja empaatiat.

Projektitegevus ja maailmapildi avardamine

Mõistes vajadust laiendada õpilaste ühiskondlikku silmaringi väljaspool kodusaart, pakub kool võrdseid arenguvõimalusi kõigile õpilastele läbi aktiivse projektitegevuse:

- Erasmus+ akrediteering võimaldab rahvusvahelist õpirännet ja suhtlusoskuse arendamist.
- KIK-i programmid toetavad loodusharidust ja keskkonnateadlikkust. Projektipõhine lähenemine vähendab sõltuvust perede majanduslikust olukorrast ja tagab avatud õpikeskkonna, mis on suunatud tulevikuoskuste omandamisele.

Koostöö perede ja ettevõtjatega

Arvestades piirkondlikku eripära, kus suur osa lapsevanematest töötab väljaspool kodukogukonda, rakendab kool paindlikke koostöövorme. Kasutame lapsevanemate mitmekülgset töökogemust ja võrgustikke õppekava rikastamiseks, kaasates neid külalisõpetajatena või karjääriürituste läbiviijatena, et tuua kooli kaasaegne vaade erinevatest elualadest.

Saarelisest asukohast ja demograafilistest muutustest tulenevalt on õppekava fookuses õpilaste ettevõtlusteadlikkus. Koostöö kohalike ettevõtjatega, sh stipendiumisüsteem parimatele õppuritele ja kogukonnapraktika (KETT), suunab õpilasi märkama kodusaare potentsiaali ning panustama tulevikus Saaremaa majandusse.

Personalitöö ja aineühelene koostöö

Väikese põhikoolina, kus igat ainevaldkonda esindab üks spetsialist, tugineb kooli arendustegevus õpetajate meeskonnatööle. Personalitöö rõhuasetused on:

- Aineühelene lõiming. Õpetajad teevad koostööd valdkonnaüleselt, et toetada üldpädevuste kujunemist ja vältida õppeainete kapseldumist.
- Paindlik töökorraldus: Õpetajate professionaalset autonoomiat toetab ühine vastutus kooli üldeesmärkide täitmise eest. Asendamiste ja arendustöö korraldamisel lähtutakse meeskonnapõhisest lähenemisest, kaasates vajadusel kogu koolipere.
- Kärla looduslik ja sotsiaalne keskkond toetab lõimitud ja praktilise õppe läbiviimist.
- Kooli valikained ja avatud õpikäsitus soosivad õpilase uudishimu ja julgust katsetada, sidudes akadeemilised teadmised eluliste väljakutsetega.

2.5. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

2.5.1. Kooli õppe- ja kasvatustlikud eesmärgid lähtuvad kooli missioonist ja visioonist ning on kooskõlas põhikooli riikliku õppekava ja Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemega. Õpetamist ja kasvatamist käsitletakse ühtse protsessina, mille tulemusel omandab õpilane ettenähtud üld-, kooliastme- ja ainevaldkonnapädevused ning riiklikult kirjeldatud õpitulemused.

2.5.2. Kool kujundab väärtushoiakuid, mis on isikliku õnne ja ühiskondliku koostoimimise aluseks. Õpilases arendatakse vastutustunnet, eneseteadvust ning sallivat suhtumist maailma mitmekesisusse.

Alusväärtustena tähtsustatakse:

- Üldinimlikud väärtused: ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu.
 - Ühiskondlikud väärtused: vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.
 - Erilist tähelepanu pööratakse eesti keelele ja kultuurile, tagades eesti rahvuse ja omakultuuri säilimise ning arengu.
- 2.5.3. Kool loob turvalise, positiivse ja eakohase õpikeskkonna, mis toetab õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning teaduspõhise maailmapildi kujunemist. Õppe kavandamisel ja elluviimisel:
- Arvestatakse individuaalsust: taju- ja mõtlemisprotsesse, võimeid, tausta, vanust, sugu ja tervises seisundit.
 - Tagatakse jõukohasus: õppekoormus võimaldab aega puhkuseks ja huvitegevuseks
 - Rakendatakse nüüdisaegset metoodikat: aktiivõpe, õppekäigud, muuseumiõpe ning diferentseeritud ülesanded, mis pakuvad sobivat pingutustaset.
 - Seostatakse õpitut eluga: arendatakse kriitilist mõtlemist ja uurimisoskusi ning pakutakse mitmekülgsid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest.
 - Toetatakse sotsiaalseid suhteid: luuakse võimalused koostööks ja eneserefleksiooniks erinevates suhtlusrollides.
- 2.5.4. Põhikooli lõpetaja on loov ja mitmekülgne isiksus, kes:
- on saavutanud valmiduse õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks;
 - omab teadmisi ainevaldkonna faktidest ning oskab kasutada teavet probleemide lahendamiseks;
 - mõistab oma tulevase rolle perekonnas, tööelus ja avalikus elus;
 - suudab end täisväärtuslikult teostada ühiskonnas ja riigi liikmena.

3. Õppekorraldus

3.1. Õppekorralduse alus

Õppeaastas on 175 õppepäeva, mis on jaotatud kaheks võrdseks poolaastaks. Õppeaasta jaguneb viieks perioodiks, mis on eraldatud vaheaegadega. Õppenädal koosneb kuni viiest õppepäevast. Õppepäev koosneb õppetundidest, mille arv ja järjekord on sätestatud tunniplaaniga ja mis vahelduvad vahetunniga. Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel või tunnijaootuskavas määratud poolaastal.

3.2. Õppekorralduse viisid

Kooli õppekorraldus on paindlik ja õppijakeskne, toetades süvenemist, seoste loomist ja õpilase aktiivset rolli õppeprotsessis.

3.2.1. Õpe toimub 40-minutiliste üksiktundidena ja 80-minutiliste paaristundidena (2 järjestikust tundi ilma vahetunnita). Paaristunni eesmärk on võimaldada süvendatud õppimist, praktilisi tegevusi ja uurimustööd ilma vahetunni katkestuseta. PGS-is ettenähtud 45-minutine arvestuslik õppemaht ja sisu saavutatakse õppetunde täiendavate juhendatud õppe tegevustega, mis laiendavad õppekeskkonda ja toetavad üldpädevusi:

- iganädalane KOOS-tund (klassijuhataja ja klassi ühisaeg sotsiaalsete oskuste arendamiseks ja karjääriteemade arutamiseks),
 - individuaalsed ja rühmakonsultatsioonid,
 - pädevusnäitajate hindamised (näiteks: tsentraalsed e-testid);
 - üldpädevusi arendavad tunnivälised tegevused kogukonnas ning summaarne õppekäikudeks kuluv aeg.
- 3.2.2. Õpet võib korraldada väljaspool kooli ruume, virtuaalses õppekeskkonnas ning juhendatud iseõppepäevana kodus. Kehalise kasvatuse tunnid võivad toimuda õues iga ilmaga.
- 3.2.3. Juhendatud iseõppepäevad toimuvad kuni 4 korda õppeaastas. Iseõppepäeva eesmärk on arendada õpilaste iseseisvalt õppimise oskust, õpioskuste kujunemist ning tegutsemist vastavalt tööjuhenditele. Iseõppepäev toetab õpilaste aja planeerimisoskuse arengut ning vastutuse võtmist oma õppimise eest. Iseõppepäeva ülesanded ja suunised on kättesaadavad eKooli õppeainete päevikute tunnikirjelduste ja kodutööde all. Ülesanded pannakse eKooli üles 1 nädal enne iseõppepäeva. Õpilased saavad vajadusel õpetaja lisajuhendamist ajavahemikul alates ülesande eKooli panemisest kuni iseõppepäevani.
- 3.2.4. Lõpueksami toimumise päeval ja kahel päeval enne seda õppetunde ei toimu. Lõpueksami toimumise päev ja sellele eelnevad kaks päeva arvatakse õppepäevade hulka.
- 3.2.5. Üldõpetus (1.-3. klass). Sujuvaks üleminekuks lasteaiast kooli kasutatakse 1. kooliastmes üldõpetust. See on teemapõhine õppeviis, kus õppeained on omavahel lõimitud. Üldõpetus aitab lapsel mõista maailma ühtse tervikuna, mitte üksikute õppeainetena ja toetab enesejuhtimist, koostööd ja suhete loomist. Üldõpetuse meetodid ja tempo valib õpetaja vastavalt laste huvidele ning individuaalsele arengule.
- 3.2.6. LAK (lõimitud aine- ja keeleõpe). Muukeelse õpilase sotsiaalse ja akadeemilise lõimumise toetamiseks rakendatakse LAK-õppe meetodit, kus eesti keele omandamine toimub paralleelselt aineõppega.
- 3.2.7. Alates 2025/26 õppeaastast on põhikooli riikliku õppekava II kooliastme inimeseõpetuse ja ühiskonnaõpetuse ainekavad integreeritud ühiseks kohustuslikuks ainekavaks ISE, millesse kuuluvad ka ettevõtlikkusõpe ja arutlusõpetus (Arutlev Kool). Kokku on ühisainekava jaotatud 6 mooduliks, igas moodulis 35 tundi, igas klassis 2 tundi nädalas. Üleminek lõimitud ainekavale on kirjeldatud peatükis 3.6. Tunnijaotusplaan.

3.3. Õpperühmade moodustamine

- 3.3.1. Alates 4. klassist toimub tehnoloogiaõpe õpilasarvult võrdsetes õpperühmades, kus õpetatakse kõiki kolme valdkonda (tehnoloogia, käsitöö ja kodundus) lõimitult. Õpperühmadesse jaotatakse õpilased soolist tasakaalu arvestades. Kuni 12 õpilasega klassis õpperühmi ei moodustata.
- 3.3.2. II kooliastme MATIK-pro rühmad jaotatakse kolmeks nimekirja alusel, igas rühmas on 1/3 nimekirjas olevatest õpilastest. Õpperühmade vahetus toimub iga 12 nädala tagant.
- 3.3.3. Klassi suurusest tulenevalt võib kool võõrkeele õpetamiseks moodustada võrdsetel alustel õpperühmi.

3.4. Valikained

Koolis kehtestatakse valikained kooli õppekavas vastavalt vajadusele ja võimalusele arvestades kooli pedagoogide, õpilaste ja seaduslik esindajate ettepanekuid.

Kooliastmete tunnijaotusplaanides on lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele valikainete lisatunnid alljärgnevalt:

I kooliastmes: matemaatika (1), ettevõtlikkusõpe (2) ja digitehnoloogia (2), koorilaul või loogika või MATIK-mini (3).

II kooliastmes: matemaatika (1), digitehnoloogia (3), koorilaul või MATIK-pro (sh 1/3 loogika, 1/3 prototüüpimine, 1/3 puidutöö) (3).

III kooliastmes: matemaatika (1), väitlusõpetus (1), digitehnoloogia (1), projektijuhtimine (sh loovtöö) (1).

3.5. Võõrkeeled

3.5.1. Koolis õpitakse:

A-võõrkeelena inglise keelt (sh eesti keelt kõnelevad lihtsustatud õppe õpilased);

B-võõrkeele õppima asumisel antakse õpilasel võimalus valida kahe või enama võõrkeele vahel. Grupi avamisel on määravaks piisav õpilaste arv grupis ning õpetaja olemasolu. Keele valiku teevad õpilased ja vanemad 5. klassi teisel poolaastal.

3.5.2. Õpilane, kes õpib eesti keelt teise keelena, ei pea õppima B-võõrkeelt (PRÕK §15).

Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase seadusliku esindaja taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest (PRÕK §17).

3.6. Tunnijaotusplaan

3.6.1. Tunnijaotusplaan on koostatud lähtudes Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 sätestatud õpilase suurimast lubatud nädala õppekoormusest tundides ja Põhikooli riiklikus õppekavas § 15 lõikes 3 sätestatud põhikooli kohustuslike ainevaldkondade nädalatundide arvust.

	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	I klass	II klass	III klass	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	IV klass	V klass	VI klass	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	VII klass	VIII klass	IX klass
Üldõpetus			15	17	16										
eesti keel	19		6	7	6										
matemaatika	10	1	4	4	3										
loodusõpetus	3		1	1	1										
inimeseõpetus	2			1	1										
kunst	4,5		1,5	1,5	1,5										
tööõpetus	4,5		1,5	1,5	1,5										
ettevõtlikkusõpe		2	0,5	0,5	1										
digitehnoloogia		2	0,5	0,5	1										
eesti keel						11		5	3	3	6		2	2	2
kirjandus						4			2	2	6		2	2	2
A-võõrkeel (inglise keel)	3				3	9		3	3	3	9		3	3	3
B-võõrkeel (vene/hisp vm keel)						3				3	9		3	3	3
matemaatika						13	1	5	5	4	13	1	5	4	5
loodusõpetus						7		2	2	3	2		2		
geograafia											5		1	2	2
bioloogia											5		1	2	2
keemia											4			2	2
füüsika											4			2	2
ajalugu						3			1	2	6		2	2	2
inimeseõpetus											2		1	1	
ühiskonnaõpetus											2				2
muusika	6		2	2	2	4		1	2	1	3		2	1	
kunst						3		1	1	1	3		1	1	1
tehnoloogiaõpetus						5		1	2	2	5		2	1	2
ISE (inimese-, ühiskonna-, ettevõtlikkuse- ja arutlusõpetus)						6		2	2	2					
kehaline kasvatus	8		2	3	3	8		3	3	2	6		2	2	2
väitlusõpetus												1		1	
digitehnoloogia							3	1	1	1		1	1		
projektijuhtimine (sh loovtöö)												1		1	
paralleelsed valikud: I ka: koorid /loogika / MATIK-mini; II ka: koorid/MATIK-pro		3	1	1	1		3	1	1	1					
KOKKU	60	8	20	23	25	76	7	25	28	30	90	4	30	32	32
eesti keel II keelena	12		4	4	4	15		5	5	5	15		5	5	5
Lubatud suurim nädalakoormus	60	8	20	23	25	73	10	25	28	30	90	4	30	32	32

3.6.2. Üleminek lõimitud ISE ainekavale toimub alljärgnevalt:

	2025/2026			2026/2027			2027/2028		
Aine	4. kl	5. kl	6. kl	4. kl	5. kl	6. kl	4. kl	5. kl	6. kl
tehnoloogia	1	2	1	1	2	1	1	2	2
in õp		1	1			1			
ühisk õp		0	1		0	1			
ettev		1							
ISE (inimese-, ühiskonna-, ettevõtlikkuse- ja arutlusõpetus)	2 (M1 ja M2)		1 (M5)	2 (M1 ja M2)	2 (M3 ja M4)	1 (M5)	2 (M1 ja M2)	2 (M3 ja M4)	2 (M5 ja M6)
KOKKU	3	4	4	3	4	4	3	2	4

Koolis rakendatakse arutlusõpetuse moodulit eraldiseisvalt 2025/26 ja 2026/27 õppeaasta 6. klassides.

3.6.3. Vastavalt „Põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale“ on lihtsustatud õppekava kohustuslike ja valikõppeainete nädalatundide arv eesti õppekeelega õpilastele on järgmine:

Õppeained/Klass	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
Eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A-võõrkeel					2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu						1	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikõppeained			2	2	2	2	2	2	2
Kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32

3.6.4. Vastavalt „Põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale“ on lihtsustatud õppekava kohustuslike ja valikõppeainete nädalatundide arv eesti keelest erineva õppekeelega õpilastele on järgmine:

Õppeained/Klass	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
Vene keel vm õppekeel	6	8	7	7	7	6	6	6	6
Eesti keel teise keelena	1	1	2	2	2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu						1	2	2	1

Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikõppeained			2	2	2	2	2	2	2
Kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32

3.7. Läbivate teemade rakendamine

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

3.7.1. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivate teemade on:

- **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;
- **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- **teabekeskkond ja meediakasutus** – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaks võetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;
- **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimset, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

- **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

3.7.2. Läbivate teemade õpe realiseerub:

- õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi. Õpilastele on loodud turvaline, keskkonnasõbralik ja õpilase arengut toetav mitmekesine füüsiline õpikeskkond; õppimist ja õpilaste aktiivsust, loovust ja ettevõtlikkust toetav ning üldinimlikke väärtusi austav vaimne õpikeskkond; koostööd, kodanikualgatust, suhtlemisuskust, ideede paljusust väärtustav sotsiaalne õpikeskkond.
- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klasside vahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

3.8. Lõimingu rakendamine

- 3.8.1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töö planeerimise ja kooli üldtööplaani tasandil.
- 3.8.2. Lõimingu mõte seisneb selles, et ühel või teisel moel seostatakse eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi, asetades need reaalse elu konteksti, aidates õpilastel neid mõtestada ning siduda ühtseks tervikuks, õpilane on motiveeritud õppima ning osaleb õppeprotsessis aktiivselt.
- 3.8.3. Lõimingu puhul on oluline lõimingutsentri määratlemine. Lõimingutsentrit kasutatakse millegi saavutamiseks. Lõimingutsenter on midagi, mille ümber õppetegevus kavandatakse. Lõimingutsentriks võib olla:
 - teadmine, oskus, suhtumine, keskne idee;
 - erinevad õppeviisid (individuaalne, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk), mis aitavad õpilasel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi;
 - õppeülesanded (projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö, essee), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel;
 - probleem, meetod või vahend, millega kaks või enam õpikogemust seostatakse.
- 3.8.4. Tegevusteks võivad olla projektide kavandamine ja teostamine, probleemide lahendamine, uurimine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine.
- 3.8.5. Lõimingu õnnestumiseks on oluline õpetajate omavaheline koostöö. Lõimingu viisi valikul on õpetaja vaba ning valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või

soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi.

- 3.8.6. Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne lõiming jms.

3.9. Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

- 3.9.1. Riikliku õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

- 3.9.2. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses, nende kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises ja kooli ning kodu koostöös (PRÕK § 4).

- 3.9.3. Kooli õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

- Kultuuri- ja väärtuspädevus - Meie koolis on õpilased kaasatud rahvusvahelistesse projektidesse, me tähistame rahvakalendri tähtpäevi erinevate vanusegruppidega integreeritult; toimuvad õpilastööde näitused, õpilaskontserdid, osaleme maakondlikel üritustel; pidulikel üritustel ja aktustel kanname akadeemilist riietust; emakeelepäeva jm teemapäevade tähistamine; koostöö Kärla muusikakooli, rahvamaja, raamatukogu ja kogudusega; Eesti Vabariigi sünnipäeva ja kooli sünnipäeva tähistamine; osalemine maakondlikel ja vabariiklikel laulu- ja tantsupidudel, teatrikülastused. Õpetajad arutavad tundides läbi õpilastele eakohaselt päevakajalised sündmused meie ühiskonnas ja maailmas. Arutelu käigus käsitleb õpetaja sallivuse aluseks olevat mõtteviisi: igal sündmusel on vähemalt kaks põhjendust või tõlgendust, igal seisukohal on vähemalt üks vastandseisukoht. Keskendutakse loomingu väärtustamisele; kujundatakse õpilaste ilumeelt. Järgitakse põhimõtet, et esitatud töö peab alati olema korrektselt ja esteetiliselt vormistatud.
- Sotsiaalne ja kodanikupädevus - Meie kooli õpilased osalevad rahvusvahelistel, maakondlikel kui ka koolisisestel projektides; koolis arvestatakse HEV õpilastega; õpilasi õpetatakse arvestama kogukonnas elavate muust rahvusest inimestega; toimub koostöö kogukonna asutustega, KETT praktika kogukonnas; Noorkotkaste ja Kodutütardega; õpilaste valmistatud jõulukaartide saatmine ning kooli kalendrite kinkimine koostööpartneritele; jõulukiriku külastamine; Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine direktori ja ÕE presidendi piduliku vastuvõtuga; toimuvad õppekäigud. Vastutustunde kujundamine toimub eelkõige kokkulepete sõlmimise ja neist järjekindla kinnipidamise jälgimise teel. Kokkulepete saavutamine tähendab osapoolte ärakuulamist ja teineteisega arvestamist. Demokraatliku mõtteviisi kujundamine õpilastes toimub igapäevase õppe- ja kasvatusprotsessi korralduse kaudu. Õppeprotsessi kavandamine on avalik ja õpilased peavad olema sellest teadlikud. Kõik muutused õppeprotsessi käigus arutatakse õpilastega läbi, sest õpilased on õppeprotsessis partnerid. Kehtestatud reeglite järgimisel näitavad õpetajad alati õpilastele ise eeskuju. Tähelepanu pööratakse kõikides õppeainetes õpilaste koostööoskuste arendamisele meeskonnas töötamiseks.

- Enesemääratluspädevus - Meie koolis toimub hea koostöö kohaliku perearstikeskusega; ennetustööna toimuvad politsei loengud; probleemide lahendamisel on antud asjaosalistele analüüsivõimalused; klassijuhatajad ja aineõpetajad suunavad õpilasi jälgima tervislikke eluviise; õpilaste suunamine ja soovitamine huvialaringidesse; „Mina ja meri ka“, „Lapsed turvaliselt merele“. Kõikides õppeainetes kasutatakse õpilaste enesehindamist, mille käigus õpilased õpivad määratlema enda tugevaid ja nõrku külgi ning kavandama parendustegevusi. Õpilaste poolt tehtud kirjalikud tööd sisaldavad tagasisidet soorituse tugevuste ja nõrkuste kohta. Õpilastega läbiviidavad arenguestlused põhinevad õpilaste eneseanalüüsil.
- Õpipädevus - Meie kooli õpilased võtavad osa maakondlikest olümpiaadidest, konkurssidest ja võistlustest; osalevad üleriigilistel ja rahvusvahelistel konkurssidel ning võistlustel, nt Känguru, Matetalgud, õpioskuste talgud. Osalemine erinevates viktoriinides; etlemiskonkurss; koolisisese emakeelenädala raames toimuvad erinevaid õpioskusi nõudvad üritused. Toimuvad riiklikud tasemetööd. Kõikides klassides toimuvad õppekursioonid; õpioskuste õpetamine; koolis on tugisüsteemide mitmekesisus; toimuvad koolitused seaduslikele esindajatele, õpilastele ja õpetajatele; toimuvad arenguestlused seaduslike esindajate, õpilaste ja õpetajatega. Kõikides õppeainetes keskendutakse funktsionaalse lugemisoskuse arendamisele. Kujundatakse oskusi leida informatsiooni erinevatest allikatest. Õpioskuste kujundamist toetatakse huviringides. Õpiraskuste esinemisel koostatakse esmase õpiabimeetmena õpilasele kirjalik individuaalne järeleaitamise plaan.
- Suhtluspädevus - Meie kooli õpilased õpivad väärtustama õigekeelsust ja väljendusrikast keelt läbi igapäevase korrektse keelekasutuse, referaatide koostamise, III kooliastme loovtöö koostamise. Õpilastele on antud võimalus ennast väljendada erinevates rahvusvahelistes projektides. Suhtluspädevust arendatakse emakeele päeva, etlemiskonkursi, lugemisvõistluse kaudu ja kooli veebilehele ning FB lehele lugude kirjutamisega ning projektitööde abil; läbi ÕE ja TORE ringi kaasatuse. Suurt tähelepanu pööratakse õpilase esinemispädevuse kujunemisele. Õpilase kujunevad oskused anda kaasõpilastele konstruktiivset kirjalikku ja suulist tagasisidet. Tagasiside andmine toimub õpetaja juhendamisel.
- Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - Meie kooli õpilased oskavad kasutada ja mõistavad ainealast terminoloogiat; tunnevad, teavad ja järgivad ohutusnõudeid; oskavad kasutada erinevaid seadmeid ja vahendeid; toimub loodusprogrammide osavõtt algklassidest alates; külalisesinejate kutsumine (sh kooli vilistlasi); valikainena MATIK-õpe; õuesõppe rakendamine ainetundides; olümpiaadidest osavõtt; Matetalgutest ja Känguru konkurssidest osavõtmine; I ja II kooliastmes on valikaine loogika.
- Ettevõtlikkuspädevus - Meie kooli tunnivälised üritused kavandatakse projektipõhisena. Õpilased korraldavad klassiõhtuid ja ühisüritusi, kohvikuid ja laatasid, jm üritusi/projekte. Osaletakse Maailmakoristus- ja talgupäevadel; ettevõtlikkusõppe raames toimub KETT praktika; II ja III kooliastme õpilased osalevad töövarjupäeval; õpilased osalevad õpilasleiutajate konkursil. Koostöös

õpilastega korraldatakse traditsioonilisi üritusi – õpetajate päev, jõulupidu, teaduskonverents, jäljendusvaadend, kevadolümpia, tutipidu. ÕE liikmed on kaasatud kooli ürituste korraldamisse. 1.-3. klassini on ettevõtlikkusõpe üldõpetuse osa. II kooliastmes on ettevõtlikkusõpe ISE aine osa.

- Digipädevus - Meie koolis toimub digitehnoloogia-alane õpe alates 1. klassist; külalisesinejad internetiturvalisuse teemal, õpilaste, seaduslike esindajate ja õpetajate koolitus digitehnoloogia alal; rahvusvaheline projektitöö, referaatide, esitluste, loovtööde ja muu sisuloome (nt 3D, multimeedia) koostamine digivahenditega; digiviktoriini läbiviimine. Õppijate digipädevuste toetamine meie koolis toimub lõimitud õpetegevusena. Õppevarana kasutatakse digitaalseid õpikeskkondi ja nutirakendusi. I, II ja III kooliastmes on valikainena loogika ja digitehnoloogia.

3.10. Liikluskasvatuse kavandatud teemad ja eesmärgid kooliastmeti:

3.10.1. Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011. a määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“.

3.10.2. Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestatavaid liiklejaid, kellel on:

- ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

3.10.3. Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti tulenevad läbivast teemast „Tervis ja ohutus“: Need on järgmised:

- jalakäija liiklusreeglid;
- ohutu liikluskäitumine;
- liikluses kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine;
- liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus.

3.10.4. I kooliastmes on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses;
- oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist; ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab ohutult evakueeruda koolihoonest;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis;
- teab lõhkekehade kaasaevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgrattakiiver, põlve ning küünarnukikaitsmed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;

- oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta, peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- oskab eristada vale/ ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

3.10.5. II kooliastmes on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda aruteludes ohtu ennetavate tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- ohutusalaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine (õpetamine reaalses liikluskeskkonnas).

II kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- oskab ohutult evakueeruda koolist;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab (vajadusel) kasutada tuletõrjetekki;
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab käituda/ tegutseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhi kiiver, põlve- ning küünarnuki kaitsed;
- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta;
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.

3.10.6. III kooliastmes on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist;
- oskus osaleda aruteludes ohtu ennetavate tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, teadmiste rakendamine oskuste ja vilumusteni, praktilised ohutusalased õppused.

III kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seadusekuulekas;
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- oskab ohutult evakueeruda koolist ja osutada evakueerumisel abi endast noorematele;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab kustutada väikeseid tulekoldeid, (sh lõke, süttinud rasv pannil jne);
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;

- oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutusalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti(liiklus)ohutusalast olukorda teiste riikidega.

3.10.7. Koolis käsitletakse liikluskasvatuse teemasid integreerituna erinevatesse ainetundidesse või klassi koostöötundides.

4. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

4.1. Üldsätted

Loovtöö on põhikooli lõpetamise tingimus, mille eesmärk on toetada õpilase teadmiste, oskuste ja eneseväljenduse arengut. Alates 2025/26 õppeaastast toimub loovtöö sooritamine projektijuhtimise õppeaine raames. Projektijuhtimise kursuse käigus viivad õpilased läbi kaks suuremahulist projekti: minifirma loomine ja ürituse korraldamine/projekti läbiviimine, mis sisaldavad loovtööks vajalikke elemente – ideede arendamist ja elluviimist, eelarvestamist, turundust, meeskonnatööd, analüüsi, aruande koostamist ja esitlusi.

Õpilane valib minifirma projektis äriidee ja ürituse korraldamisel või projekti läbiviimisel tegevusvaldkonna.

4.2. Loovtöö eesmärgid

- Arendada õpilaste ettevõtlikkust, loovust ja koostööoskusi.
- Kujundada üldpädevusi: iseseisvalt töötamise, probleemilahenduse, kriitilise mõtlemise, eneseväljenduse ja esinemise oskused.
- Saada praktiline kogemus projektide elluviimisest ja analüüsimisest.
- Toetada õpilase eneseanalüüsi ja karjääriteadlikkuse arengut.
- Siduda õppeprotsess reaalse eluga ja kogukondliku tegevusega.

4.3. Loovtöö juhendamine

- Loovtööd juhendatakse projektijuhtimise aine raames:
- Õpetaja toetab õpilasi mõlema projekti kavandamisel, elluviimisel ja analüüsimisel.
- Õpilased töötavad meeskondades, kus rollid ja vastutus on selgelt jaotatud.
- Õpetaja jälgib tööprotsessi, annab tagasisidet ja suunab vajadusel täiendavaid ülesandeid.

- Projektide elluviimisel kaasatakse vajadusel ka kooli teised töötajad ja kogukonna liikmed.

4.4. Loovtöö vormistamine

- Mõlema projekti kirjalikud aruanded sisaldavad projekti eesmärgi, tegevusi, tulemusi ja eneseanalüüsi.
- Aruanded vormistatakse vastavalt kooli kirjalike tööde juhendile.
- Lisaks kirjalikule osale toimub projekti esitlemine ja kaitsmine hindamiskomisjoni ees.
- Esitluses kasutatakse visuaale (slaidid, tootenäidised, plakatid vms) ning hinnatakse ka suulist väljendusoskust.

4.5. Loovtööle hinnangu andmine

- Loovtöö hindamine toimub projektijuhtimise õppeprotsessi osana.
- Hindamine arvestab nii individuaalset panust kui meeskonnatööd ja toimub enesehindamise, vastastikhindamise ja komisjonile hindamisele
- Õpilased saavad protsessi jooksul suulist ja/või kirjalikku tagasisidet.

4.6. Lõpphindamine koosneb:

- 60% jooksvad protsessihind (osalemine, iseseisvus, koostöö, loovus, analüüs).
- 40% hindamiskomisjoni otsus (projekti esitluse ja kaitsmise põhjal).
- Hindamiskriteeriumeid tutvustatakse õpilastele õppeaasta alguses ja täpsustatakse enne iga projektietappi.

5. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

5.1. Hindamise seaduslik alus

Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest §29, Põhikooli riiklikust õppekavast §19-23, kooli õppekava hindamise korraldusest; individuaalse õppekavaga sätestatud erisustest.

5.2. Hindamise põhimõisted

- 5.2.1. Hindamine on õppimise ja õpetamise lahutamatu osa, mille käigus antakse kindlate hindamiskriteeriumite alusel õiglane, autentne ja erapooletu hinnang õpilaste teadmiste ja oskuste omandamise taseme kohta vastavalt õppekavas kirjeldatud õpiväljunditele.
- 5.2.2. Õpiväljund või õpitulemus on õppimise tulemusel omandatud teadmiste ja oskuste (sh üld- ja võtmeoskused) kogum, mille saavutatust hinnatakse.
- 5.2.3. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, sh taseme määramine; selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele.
- 5.2.4. Hindamismeetod on omandatud teadmiste ja oskuste tõendamise viis. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja –viise.
- 5.2.5. Hindamiskriteeriumid kirjeldavad hindamismeetoditega tõendatavate teadmiste ja oskuste oodatavat taset ning ulatust. Mitmeeristava hindamise korral kirjeldatakse hindamiskriteeriume lühendi tasemel (riiklikus õppekavas sätestatud tase). Eristava hindamise korral on hindamiskriteeriumid seotud hindamisskaalaga.

5.3. Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärgid on

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;

- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

5.4. Hindamisest teavitamine

- 5.4.1. Hindamisest teavitamine (sh klassitunnistus) toimub õppeinfosüsteemi kaudu.
- 5.4.2. Õppeinfosüsteemis oleval ainekaardil on nimetatud kohustuslikud tööd ja/või õppeülesanded (vt peatükk 7.2. punkt 1.1. lõige 1), mille täitmine on kokkuvõtva hinde saamiseks vajalik.
- 5.4.3. Aineõpetaja tutvustab iga poolaasta alguses õpilastele nii poolaasta kui õppeaasta lõpuks nõutavaid õpitulemusi, nende hindamise viisi, aega ja vormi, samuti kokkuvõtva poolaastahinde kujunemist.
- 5.4.4. I kooliastmes kirjeldatakse ainekaardil poolaastate jooksul saavutatavaid õpitulemusi; II ja III kooliastmes kirjeldatakse mitmeeristava hindamise puhul arvestuse saamiseks piisav õpitulemus (selle saavutatuse hindamiskriteerium).
- 5.4.5. Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus saada teavet õpilase hinnete kohta õppeinfosüsteemi vahendusel, klassijuhatajalt ja aineõpetajatelt.
- 5.4.6. 9. klassi lõpetanud õpilastele väljastatakse paberkaardil põhikooli lõputunnistus koos hinnetelega. Lõputunnistusel on kolmandas kooliastmes lõppevate ainete aastahinded.

5.5. Hinde vaidlustamine

- 5.5.1. Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja/või sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde ja/või hinnangu avaldamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava avalduse koos põhjendusega.
- 5.5.2. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast alates.

5.6. Hindamise üldised põhimõtted

- 5.6.1. Õppeaasta jaguneb kaheks poolaastaks, kokkuvõtvalt hinnatakse ja antakse tagasisidet poolaastate kaupa.
- 5.6.2. Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava aine õpetaja õpilase suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud õpiväljunditele.
- 5.6.3. Koolis toimub nii protsessihindamine kui kokkuvõttev hindamine. Mõlemal juhul on kasutuses:
 - õppimist toetav hindamine (kujundav);
 - eristav hindamine;
 - mitmeeristav hindamine.
- 5.6.4. Kokkuvõttev hindamine on õppeprotsessi käigus antud suulise hinnangu ja hinnete koondamine poolaasta ja aasta hinneteks ja hinnanguteks. Poolaastahinne ei kujune protsessihinnete aritmeetilise keskmise põhjal.
- 5.6.5. Kui õppeaine toimub ainult ühel poolaastal, siis pannakse välja selle poolaasta hinne ja aastahinne (va juhul, kui poolaastahinnete või -hinnangute põhjal kujuneks aastahinne „puudulik“, „nõrk“ või MA).

- 5.6.6. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine, hinnatakse kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hindegas „X“.
- 5.6.7. Õpilane on kohustatud kirjalikud tööd esitama korrektselt vormistatuna. Käekirja tõttu ebaselged kohad loetakse vigadeks ja õpetajal on õigus hinnata kogu töö hindegas „nõrk“.
- 5.6.8. Õpilasele, kes on koolist tervislikel põhjustel pikemat aega puudunud ja ei ole poolaasta lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, siis poolaastahinnet või kokkuvõtvat aastahinnet välja ei panda, ning õpilasele antakse võimalus need ülesanded täita kümne koolipäeva jooksul. Hinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist.
- 5.6.9. Kui õppeainete poolaastahinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata ja vestlus ning kokkulepped seadusliku esindaja ja õpilasega ei ole andnud tulemusi, loetakse aastahinde väljapanekul antud aines omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“.
- 5.6.10. 9. klassis pannakse aastahinded välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- 5.6.11. Poolaasta lõpul kannab klassijuhataja eKooli tunnistusele teksti: „Kiitus väga hea/hea õppeedukuse eest“ neile, kelle tunnistusel on "arvestatud" ja „5“/„4“.
- 5.6.12. Pühadejärgseks ja õppeperioodi esimeseks päevaks koduseid õpiülesandeid ei anta ja neil päevadel hindamist ei toimu.
- 5.6.13. Kooli esindamisel on õpilane vabastatud tunnitööde esitamisest, välja arvatud kontrolltöödest.
- 5.6.14. Kool arvestab õpilase seadusliku esindaja taotluse alusel õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses õpetatava osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga ettenähtud õpitulemusi. Mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamine (õpitulemused) lepitakse enne õppeaasta algust kokku vastava aine õpetajaga, kirjalik kokkulepe fikseeritakse eKoolis ja õpitulemused kantakse eKooli kummagi poolaasta lõpus.

5.7. Kontrolltöö

- 5.7.1. Kontrolltöö on suuremahuline töö, mida kasutatakse õpilase ainealaste teadmiste ja oskuste võrdlemiseks ainekavas toodud taotletavate õpitulemustega ning hõlmab kindla teema või aineosa kontrolli. Kontrolltööna võidakse käsitleda kui muid sama taseme hindamisvõtteid (nt esitus, praktiline ülesanne, õpimapp, kohustusliku kirjanduse lugemine, projektitöö jmt).
- 5.7.2. Õpitulemuste omandamist kontrollivate kontrolltööde (vm samaväärsete tööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeaine õpetajatega ja märgitakse nädala lõikes eKooli klassipäevikusse. Õpilasi teavitatakse vähemalt viis tööpäeva enne kontrolltöö läbiviimist. Õppepäevas võib läbi viia ainult 1 kontrolltöö, õppenädalas võib läbi viia kuni 3 kontrolltööd. Kontrolltöid ei planeerita võimalusel esmaspäevale, samuti õppepäeva esimesele ja viimasele õppetunnile, välja arvatud juhul, kui õppeaine on tunniplaanis ainult esmaspäeval või esimese ja viimase tunnina.
- 5.7.3. Poolaasta viimased kontrolltööd toimuvad mitte hiljem kui 10 tööpäeva enne poolaasta hinnete väljapanekut, et õpilastele jääks hinde parandamise võimalus.

- 5.7.4. Õpetaja avaldab kontrolltöö hinde hiljemalt viie tööpäeva jooksul töö toimumisest. Tegemata töö märges „X“ kantakse eKooli töö toimumise päeval ja lisatakse juurde töö teostamise tähtaeg 10 päeva pärast.

5.8. Tunnikontroll

- 5.8.1. Tunnikontroll on teadmiste testimine, mis annab õpetajale informatsiooni õpilase omandatud teadmiste kohta eelneva tunni või alateema ulatuses. Tunnikontrollidena käsitletakse ka muid sama taseme hindamisvõtteid (nt rühmatöö, paaristöö, individuaalne tunnitöö, suuline vastamine, osalemine arutelus jmt.).
- 5.8.2. Tunnikontrollile võib teha igas tunnis. Tunnikontrolli toimumisest võib õpetaja teatada vahetult enne tunnikontrolli algust.
- 5.8.3. Tunnikontrolli ei pea hindega hindama, seda käsitletakse kui üht vahehindamise viisi. Tunnikontrollide hindeid võib arvestada kokkuvõtval hindamisel, kui õpetaja on ainekaardil nii sätestanud.

5.9. Õppimist toetav ehk kujundav hindamine

- 5.9.1. Õppimist toetavat hindamist rakendatakse kõigis kooliastmetes ja õppeainetes.
- 5.9.2. Õppimist toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- 5.9.3. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ning läbivate teemade) kohta. Õpetajad annavad õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
- 5.9.4. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- 5.9.5. Arenguveestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripäradest. Arenguveestluse käigus annab kool tagasisidet õpilase ainealaste õpitulemuste ja käitumise ning hoolsuse kohta. Arenguveestluse tulemusena seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele.
- 5.9.6. I kooliastmes kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel nii protsessi- kui kokkuvõtvas hindamises kõigis õppeainetes hinnete asemel ainult suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes.

5.10. Eristav hindamine (hinded viie palli skaalal)

- 5.10.1. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes;
- 5.10.2. Hindega „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 5.10.3. Hindega „4“ ehk „hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

- 5.10.4. Hindega „3“ ehk „rahuldav“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- 5.10.5. Hindega „2“ ehk „puudulik“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda olulise raskuseta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- 5.10.6. Hindega „1“ ehk „nõrk“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda olulise raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- 5.10.7. Viie palli skaalal hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti (+ või – 5% muudatus), koostatakse tööd nii, et hindega „5“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90-100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4“ 75-89%, hindega „3“ 50-74%, hindega „2“ 20-49% ning hindega „1“ 0-19%.
- 5.10.8. Koolisisest on kasutusel hinde järel „+“ ja „-“, märgid. Märke kasutatakse töö välimusele, põhjalikkusele, täpsusele vms hinnangu andmiseks.
- 5.10.9. Distsantsõppe ajal võib eristava hindamise asendada mitteeristavaga.
- 5.11. **Mitteeristav hindamine**
- 5.11.1. Mitteeristav hindamine on hindamise viis, mille puhul ainekavas määratud õpitulemuste saavutatuse taset pole vajalik eristada. Mitteeristava hindamise puhul määratakse ainekavast lähtuv piisav õpitulemus.
- 5.11.2. Ainetes, kus hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi mitteeristavalt, kasutatakse hindeid „arvestatud“ (AR) ja „mittearvestatud“ (MA).
 „Arvestatud“ (AR) – õpilane on saavutanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga seatud õpitulemused ja arengu eesmärgid või tema teadmised ja oskused ületavad neid.
 „Mittearvestatud“ (MA) – õpilane ei ole täitnud tema õppele seatud eesmärgi ega omandanud taotletavaid õpitulemusi piisaval tasemel.
- 5.11.3. Mitteeristavalt hinnatakse 4.-8. klassi õpilasi järgmistes ainetes: kehaline kasvatus, kunst, tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus; ettevõtlikkus, koorilaul, loogika, MATIK-mini, MATIK-pro; muusikas 4.-7. klassini.
- 5.11.4. Õpilase koolist lahkumisel teiseks teatakse jooksva õppeaasta mitteeristav hinnang viie palli skaalasse („AR“ - 4 ja „MA“ - 2). Kui kõik saavutatud õpitulemused ületavad õppe aluseks olevaid õpitulemusi, võib õpetaja ettepanekul hinnata hindega „5“.
- 5.12. **Individaalse õppekava alusel hindamine**
- 5.12.1. Individaalse õppekava (edaspidi IÕK) on õppekava, milles kirjeldatakse konkreetsele lapsele võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks vajalikke tingimusi.
- 5.12.2. Õpilast, kes õpib IÕK järgi, hinnatakse vastavalt IÕK-s ette nähtud hindamise korrale, õpilase tööle tehakse märgi „Hinnatud IÕK alusel“.
- 5.12.3. Tervisest tingitud erivajadustega õpilaste hindamisel arvestatakse nende osavõttu kehalise kasvatus tundidest ja raviarsti määratud harjutuste sooritamist. Hinnatakse õpilase teadmisi spordist, liikumisest, kehaliste harjutuste sooritamist ning õpetaja antud

eriülesannete täitmist (referaatide koostamine, osalemine spordikohtuniku töös, muud arvestuslikud suulised või kirjalikud tööd, jne). Vastav märke lisatakse eKooli.

5.12.4. Õpilane, kes tervislikel põhjustel ei saa osaleda kehalise kasvatus tunni füüsilistes tegevustes, on kohustatud viibima tunnis ja täitma õpetaja antud asendusülesandeid.

5.12.5. HEV õpilaste hindamise kriteeriumid on järgmised:

- Hinde „5“ – õpilasel on kasutada struktureeritud õppetekst ja jõukohastatud töökorraldused, õpilane valib iseseisvalt kasutamiseks vajalikke abistavaid vahendeid, suudab planeerida oma tegevust, ei vaja õpetaja juhendamist ning suudab õppeülesannet praktiliselt vigadeta täita.
- Hinde „4“ – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, valib vajaliku(d) abistava(d) vahendi(d) valikuks antud näitlike vahendite hulgast, vajab pedagoogi osalust oma õppetöö planeerimisel ning suudab õppeülesannet täita väikeste eksimustega.
- Hinde „3“ – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, vajab pidevat õpetaja juhendamist näitlike vahendite või materjalide valikuks ja lisaselgitusi oma õppetöö (sh kontrolltöö) korraldamiseks, suudab seejuures õppeülesannet täita rahuldaval tasemel.
- Hinde „2“ – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, vajab pidevat õpetaja juhendamist näitlike vahendite või materjalide valikuks ja lisaselgitusi oma õppetöö (sh kontrolltöö) korraldamiseks, kuid ei suuda seejuures õppeülesannet täita rahuldaval tasemel.

5.12.6. Vahendeid, mida õpilane saab kasutada õppetöös saab õpilane kasutada ka teadmiste kontrollimisel.

5.12.7. Püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase kirjalike tööde hindamisel arvestatakse düsgraafia omaeide spetsiifilisi vigu vealiikide järgi, kusjuures ühte liiki veade loetakse üheks veaks.

5.13. Järelevastamine ja hinnete parandamine

5.13.1. Õpilasel on õigus ja kohustus õppida ning täiendada oma teadmisi kogu õppeprotsessi jooksul.

5.13.2. Kui õpilase töö on hinnatud „1“ (nõrk), „2“ (puudulik) või „MA“ (mittearvestatud), võimaldatakse tal hinnet parandada või töö järele vastata, et saavutada õpitulemused.

5.13.3. Ainekaardil märgitud kohustuslik töö, mis jääb tähtajaliselt tegemata (märgitud „X“), tuleb õpilasel sooritada kümne koolipäeva jooksul hinde avaldamisest.

5.13.4. Kui kümne koolipäeva jooksul ei ole tegemata töö mõjuva põhjusega vastatud või õpetajale erandolukorradest teada antud, muudab õpetaja märke „X“ hindeks „1“.

5.13.5. Õpetaja annab hinnete „1“, „2“, „MA“ parandamiseks konkreetse tähtaja (mitte vähem kui 5 koolipäeva), mille märgib eKooli kommentaarina. Kui õpilane ei ilmu määratud ajal järelevastamisele ja ei ole sellest õpetajat teavitanud või mõjuvat põhjust esitanud enne kokkulepitut aega, siis hinnatakse töö hindele „1“ (nõrk) või märgitakse jäävalt „MA“ (mittearvestatud) ja edasine järelevastamise võimalus tühistatakse.

5.13.6. Enne mitterahuldava hinde järelevastamist on õpetajal õigus kohustada õpilast osalema konsultatsioonis.

- 5.13.7. Koolist pikaajalisema põhjendatud puudumise korral toimub järelevastamine erigraafiku alusel, mille koostamisel osalevad üldjuhul õpilane, klassijuhataja, vastav(ad) aineõpetaja(d), vajadusel tugispetsialist ja ka seaduslik esindaja.
- 5.13.8. Järelevastamisel parandatud hinne on tähistatud eKoolis tärniga (*).
- 5.13.9. Kõik järelevastamise kokkulepped ja muudatused dokumenteeritakse eKoolis.
- 5.13.10. Järelevastamise vorm võib erineda esialgse töö vormist.
- 5.13.11. Õpilane saab oma puudulikkude tööd parandada kuni kaks korda, et anda võimalus teadmisi täiendada ja tulemust parandada.
- 5.13.12. Poolaastahinde väljapanemisel arvestab õpetaja parandatud töö hinnet.
- 5.13.13. Positiivseid hindeid saab parandada kokkuleppel õpetajaga ainult erandkorras.
- 5.14. **Õpilaste täiendavale õppetööle jätmine**
- 5.14.1. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle nendes õppeainetes, kus poolaastahinnete või -hinnangute põhjal kujuneks aastahinne „puudulik“, „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang.
- 5.14.2. Õppenõukogu otsustab täiendavale õppetööle jätmise ja määrab aja ning mahu enne teise poolaasta lõppu.
- 5.14.3. Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane pärast õppeperioodi lõppu õppenõukogu otsusega määratud ajal kuni 30. augustini.
- 5.14.4. Täiendava õppetöö kestuseks on kuni kaks õppenädalat, õppepäeva pikkuseks on kuni kuus koolitundi.
- 5.14.5. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.
- 5.14.6. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.
- 5.15. **Klassikursuse kordamine**
- 5.15.1. Õpilane võib jääda klassikursust kordama, kui:
- ta ei ilmu ilma mõjuva põhjuseta täiendavale õppetööle;
 - ta ei täida täiendava õppetöö raames õpetaja antud ülesandeid või korraldusi.
- 5.15.2. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta õpilase klassikursust kordama, kui
- õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu otsuses tuuakse esile kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
 - õpilasel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang.
- 5.15.3. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- 5.15.4. Õppenõukogu otsusega jäetakse klassikursust kordama 9. klassi õpilane punktis 5.17.3. nimetatud juhul, kui õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja ei esita kirjalikku avaldust põhikooli lõpetamiseks. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või piiratud teovõimega õpilase seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- 5.15.5. Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava järgi õppivat õpilast.

5.16. Õpilase järgmisse klassi üleviimine

- 5.16.1. Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu kokkuvõtvate hinnete alusel.
- 5.16.2. 1.-8. klassi õpilane viiakse üle järgmisse klassi viimase õppeperioodi lõpus, kui tema aastahinne on kõigis õppeainetes vähemalt „rahuldav“.
- 5.16.3. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 31. augustiks.
- 5.16.4. Individuaalse õppekava järgi õppiv õpilane viiakse järgmisse klassi vastavalt individuaalsele õppekavale.

5.17. Põhikooli lõpetamine

- 5.17.1. Põhikooli lõpetanuks ning õppekava kõik õpitulemused omandanuks peetakse õpilast, kelle õppeainete viimased aastahinnad on vähemalt „rahuldavad” või „arvestatud”, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ja ühe eksami omal valikul.
- 5.17.2. Põhikooli lõpetanuks võib õppekava kõiki õpitulemusi omandamata õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kaks lõpueksamit sooritatud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.
- 5.17.3. Põhikooli lõpetanuks võib õppekava kõiki õpitulemusi omandamata õpilase või piiratud teovõimega õpilase seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on:
 - 1) kuni kahes õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne;
 - 2) ühes õppeaines „nõrk” või „puudulik” aastahinne ning kes on ühe lõpueksami sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest. „Nõrk” või „puudulik” aastahinne ja sooritus alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest lõpueksamil ei tohi olla samas õppeaines;
 - 3) kolm lõpueksamit sooritatud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.
- 5.17.4. Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes õpib eesti keelt teise keelena, võib lõikes 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, mis on ühitatud eesti keele B1- või B2-keeleoskustasemega või testide andmekogus läbiviidava eksami korral ühtsete ülesannetega üle kahe keeleoskustaseme (B1/B2) lõpueksamiga.
- 5.17.5. Õpilane, kelle emakeel Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete alusel ei ole eesti keel ja kes on asunud hiljemalt 2023/2024. õppeaastal õppima eesti keele ainekava alusel, võib sooritada põhikooli lõpetamiseks eesti keele või eesti keele teise keelena eksami.
- 5.17.6. Kui õpilane sooritas B2-tasemega ühitatud eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, kuid ei sooritanud seda tasemetunnistuse väljastamiseks nõutava tulemusega, arvestatakse põhikooli lõpetamisel eesti keele B1-taseme eksamiga ühitatud ühtse põhikooli lõpueksami tulemust.
- 5.17.7. Ühtse põhikooli lõpueksami valikeksami võib õpilane sooritada erialase lõpueksami või kutseeksamina.
- 5.17.8. HEV-õpilasele, kellele on eksamiaines kooliväline nõustamismeeskond soovitanud rakendada õpitulemuste vähendamist või asendamist, lähtub kool põhikooli koolieksami vormi määramisel ja eksamitöö sisu koostamisel õpilase individuaalses õppekavas toodud õpitulemustest.

- 5.17.9. Kooli lõpetamiseks sooritab 9. klassi lihtsustatud õppekavaga (LÕK) õpilane koolieksamid järgmistes õppeainetes: eesti keel, matemaatika ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine.
- 5.17.10. Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes õpib eesti keelt teise keelena, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena koolieksami. Valikeksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle teatavaks põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.
- 5.17.11. Kool paneb 9. klassi õpilasele aastahinded Eesti hariduse infosüsteemis välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

6. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord

- 6.1. Haridusliku erivajadusega õpilane (*edaspidi* HEV-õpilane) on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes aineõpetaja poolt koostatud individuaalses õppekavas.
- 6.2. Õpilase andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilasel on oma kõrgete võimete tõttu eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning ta on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis jm.
- 6.3. HEV-õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane tavaklassis.
- 6.4. Direktor määrab HEV-õpilaste õppe koordineerija (HEVKO), kelle ülesandeks on haridusliku erivajadustega õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, õpetajate ja pere vahel.
- 6.5. HEVKO toetab ja juhendab õpetajaid haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, seaduslikule esindajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.
- 6.6. Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitusel õpilase arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitusel, uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitusel õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse õpilasele koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil (IAJK). IAJK koostamise ja täitmise eest vastutavad isikud koolis määrab direktor.
- 6.7. Direktori või HEVKO otsusel ja seadusliku esindaja nõusolekul võib HEV-õpilasele rakendada PGS § 46 sätestatud järgmisi meetmeid, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitus.

6.8. Koolis on võimalik rakendada HEV-õpilasele järgmisi meetmeid:

- õpiabitunnid rühmas või individuaalselt õpiraskuste ületamiseks,
- individuaalse õppekava rakendamine,
- lihtsustatud õppekava rakendamine;
- ainealased konsultatsioonid,
- pikapäevarühma vastuvõtmine,
- koduõpe seaduslik esindaja soovil,
- tugispetsialisti teenus (eripedagoog/logopeed, sotsiaalpedagoog),
- eesti keel teise keelena ainekava (E2).

6.9. Koolis on rakendatud lisaks veel järgmised meetmed:

- ainetundides vastava aine õppima õpetamine,
- ainealased konsultatsioonid,
- klassijuhatajatunnid õppima õppimiseks,
- käitumise tugikava,
- arenguveestlused.

6.10. Koolivälise nõustamiskomisjoni soovitusel on rakendatud:

- õpe eriklassis (6 ja vähem õpilast),
- õpe eriklassis (12 ja vähem õpilast),
- koduõpe tervislikel põhjustel,
- üks ühele õpe.

6.11. **Õpiabirühma vastuvõtmine või üleviimine ja õppekorraldus**

6.11.1. Õpiabi eesmärk on toetada põhikooli 1.–9. klassi õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldada tal saavutada põhikooli riikliku õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi.

6.11.2. Õpiabirühma võetakse vastu ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega põhikooli õpilane, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita põhikooli riikliku õppekava nõudeid või kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust.

6.11.3. Õpilane võetakse õpiabirühma vastu individuaalse arengu jälgimise kaardi alusel erivajadustega õpilaste õppe koordineerija ettepanekul.

6.11.4. Õpiabirühma tunnid I kooliastmes võivad toimuda vastava ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Vajadusel võib tunde läbi viia ka pärast õppetunde.

6.11.5. Õpiabirühm moodustatakse direktori käskkirjaga eelmise õppeaasta tulemuste alusel. Vajadusel kaasatakse otsuse tegemisse tugispetsialistid.

6.11.6. Otsusest teavitatakse kirjalikult seaduslikku esindajat või hooldajat. Viimase keeldumisel ei saa õpilast õpiabirühma suunata.

6.11.7. Õpiabirühma täitumise ülemine piirnorm on 6 õpilast.

6.11.8. Õpiabirühma töökavad võib koostada ühe kuu kaupa.

6.11.9. Õpilasele koostatakse õpiabitundideks individuaalne õppekava lähtudes vastava klassi- või aineõpetaja töökavast.

6.11.10. Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi:

- korrigeeritakse kõnepuudeid ja arendatakse suulist ja kirjalikku kõnet lähtuvalt kõnepuude mehhanismist või olemusest;

- arendatakse kognitiivseid oskusi;
 - kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivõimusi.
- 6.11.11. Õpiabirühma võib moodustada erinevate klasside õpilastest.
- 6.11.12. Õpiabirühma õpetaja koostab I poolaasta ja õppeaasta lõpul aruanded, mille esitab HEVKO-le ning milles tuuakse välja töö eesmärgid ja nende täitmine, iga õpilase individuaalne areng, vajadus õpiabirühmas jätkamiseks või lõpetamiseks.
- 6.11.13. Logopeedilist abi saavaid ning õpiabi tundidest osavõtvaid õpilasi nendes tundides ei hinnata.
- 6.11.14. Õpiabirühmast väljaarvamine toimub direktori käskkirjaga õpetaja ettepanekul ja vanemat teavitades.
- 6.12. **Individuaalne õppekava (IÕK)**
- 6.12.1. Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase seaduslik esindaja. IÕK-le üleviimine vormistatakse direktori käskkirjaga.
- 6.12.2. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, koostatakse muudatuste rakendamiseks individuaalne õppekava (IÕK).
- 6.12.3. Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava järgmistel juhtudel:
- õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
 - õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
 - õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;
 - kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest;
 - kui koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool õpilase eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.
- 6.12.4. Kui IÕK-ga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.
- 6.13. **Õpilase üleviimine eriklassist tavaklassi**
- 6.13.1. Õpilase üleviimine eriklassist tavaklassi (tavapärase õppekorraldusega klassi) algatatakse, kui õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (IAJK) analüüs ja tugispetsialistide hinnang kinnitavad, et:
- õpilane on saavutanud piisava sotsiaalse ja emotsionaalse valmiduse õppimiseks suuremas rühmas;
 - õpilase edasijõudmine ja õpioskused võimaldavad tal osaleda õppetöös tavaklassi tempo ja korralduse juures;
 - eriklassis rakendatud spetsiifilised meetmed on täitnud oma eesmärgi ning õpilane ei vaja enam püsivalt eraldatud õpikeskkonda.
- 6.14. **Lihtsustatud õppekava (LÕK)**

- 6.14.1. Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava (edaspidi *LÕK*) kehtestab põhihariduse standardi õpilastele, kes koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja seadusliku esindaja nõusolekul õpivad lihtsustatud õppes.
- 6.14.2. Õppe ja kasvatus korralduses lähtutakse põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale esitatud nõuetest ja ülesannetest.
- 6.14.3. Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Kooli õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilastel suutlikkust ja oskusi, et pingutada jõukohasel viisil ning teha koostööd.
- 6.14.4. Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilastel suutlikkust pingutada jõukohasel viisil ning oskust teha koostööd nii eakaaslaste kui ka erinevate täiskasvanutega. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse sel määral, et õpilane suudaks üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud.
- 6.14.5. Lihtsustatud õppe õpilasele koostatakse individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse taotletavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi.
- 6.14.6. Lihtsustatud õpet korraldatakse õppeainete kaupa, rakendades õppeainete lõimimise põhimõtet. Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel eristades tavapäraseid ainetunde.
- 6.14.7. Õppe ja kasvatus ajakasutus, (sh projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg) määratakse õpetaja töökavas.
- 6.14.8. Lihtsustatud õppel olevale õpilasele, kes õpib tavaklassis, kehtestatakse erisused tunnijaotusplaanis individuaalse õppekavaga.
- 6.14.9. Lihtsustatud õppekavas kehtestatud taotletavad õpitulemuste saavutamisel arvestatakse, et:
- 1.-2. klassi õpitulemused saavutatakse hiljemalt 2. klassi lõpuks;
 - 3.-5. klassi õpitulemused saavutatakse hiljemalt 5. klassi lõpuks;
 - 6.-7. klassi õpitulemused saavutatakse hiljemalt 7. klassi lõpuks;
 - 8.-9. klassi õpitulemused saavutatakse hiljemalt 9. klassi lõpuks.
- 6.14.10. Eesti õppekeelega lihtsustatud õppekava alusel õppivad õpilaste A-võõrkeel on inglise keel, mille õppimist alustatakse 5. klassist. Eesti keelest erineva õppekeelega õpilase puhul on võõrkeeleks eesti keel teise keelena, mille õppimist alustatakse 3. klassis.
- 6.14.11. LÕK alusel õpitakse loodusõpetust lõimitud õppeainena, milles on ühendatud loodusõpetus, geograafia, füüsika ja keemia alused.
- 6.14.12. Tööõpetuse ainekava sisaldab nii käsitöö, kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse õpitulemusi ja seda õpitakse ühendatult. Kool võib vastavalt oma võimalustele ja õpilaste soovidele pakkuda tööõpetuse suunda, mida riiklikus ainekavas pole. Sellisel juhul koostab kool vastava ainekava ise.
- 6.14.13. LÕK õpilasele avatakse individuaalse arengu jälgimise kaart (IAJK). Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil olevast teabest.

- 6.14.14. Valikainete kasutamine põhikoolis on kooli valik. LÕK õpilasele valitakse valikained lähtuvalt põhimõttest, et need toetaksid õpilase arengut lähtuvalt tema eripärast ja arvestades seadusliku esindaja soovitusetega.
- 6.14.15. Õpilasele, kelle emakeel ei ole õppekeel, võib valikainete tundide asemel pakkuda keele- ja kultuuriõpet tema emakeeles, lisades vajadusel õppekoormusesse ühe lisatunni nädalas.
- 6.14.16. Lihtsustatud õppe õpilane teeb loovtöö III kooliastmes. Kui kooli õppenõukogu otsustab, et õpilane ei ole loovtöö koostamiseks võimeline, siis asendatakse loovtöö koostamine mõne muu õpilasele jõukohase õppeülesandega, mis taotleb üldjoontes samu õpieesmärke. Loovtöö asendamise korraldus ning õppeülesanne, mille õpilane sooritab loovtöö asemel tuuakse välja individuaalses õppekavas. LÕK õpilase loovtööd hinnatakse mitmeeristavalt ning selle tegemine ei ole põhikooli lõpetamise tingimuseks.
- 6.14.17. Kooli lõpetanud lihtsustatud õppe õpilastele võimaldab kool lisaõpet vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-le 50.
- 6.15. **Ainealased konsultatsioonid**
- 6.15.1. Konsultatsioonitundides toimub õpilase ainealane järeleaitamine.
- 6.15.2. Konsultatsioonide tunniplaan on kooli veebilehel.
- 6.15.3. Kokkuleppel võivad konsultatsioonid toimuda ka konsultatsioonide tunniplaanivälisel ajal.
- 6.16. **Pikapäevarühm**
- 6.16.1. Pikapäevarühma eesmärk on pakkuda järelevalvet ja juhendamist õppest vaba aja sisustamisel **1.-2. klassi õpilastele** ning toetada sellega õppekavas määratud üldpädevuste saavutamist nagu:
- kujundada lastes ettevõtlikkust sh iseseisva töö harjumusi ja koostöist õppimist;
 - õpetada lastele vastutustunnet;
 - arendada lastes viisakat suhtlemisoskust ning oskust teistega arvestada.
- 6.16.2. Pikapäevarühm töötab direktori poolt kinnitatud päevakava alusel esmaspäevast neljapäevani. Tegevused pikapäevarühmas algavad peale ainetundide lõppu ja lõppevad koolibusside väljumisega.
- 6.16.3. Pikapäevarühma arvatakse õpilane seadusliku esindaja avalduse põhjal.
- 6.16.4. Pikapäevarühma nimekirja kinnitab direktor.
- 6.17. **Tugispetsialistide teenus**
- 6.17.1. Saaremaa Toetava Hariduse Keskus tagab koolis tugispetsialistide (eripedagoog, logopeed, sotsiaalpedagoog, psühholoog) olemasolu ja teenuse osutamise.
- 6.17.2. Juhul kui õpilasel ilmnevad õppimise või käitumisega probleemid, mis takistavad tema edukat haridusteed, suunatakse ta õppenõustamisele koolivälisesse nõustamismeeskonda.
- 6.17.3. Kui õppenõustamise käigus selgub, et lapsele sobiva haridustee korraldamiseks on vaja ametlikku otsust ehk haldusakti (nt koolis lihtsustatud õppe rakendamiseks), siis sellise otsuse teeb seadusliku esindaja taotluse alusel kolmest Rajaleidja tugispetsialistist koosnev kooliväline nõustamismeeskond.
- 6.18. **Käitumise tugikava**
- 6.18.1. Koostatakse õpilasele, kelle õpitulemused ei ole vähemalt rahuldavad seoses mitterahuldava käitumisega.
- 6.18.2. Tugikava on konkreetne tegevusplaan käitumise korrigeerimiseks.
- 6.18.3. Õpilasele, kellele on rakendatud käitumise tugikava, on tugiisikuks sotsiaalpedagoog.
- 6.19. **Arenguvestlus**

- 6.19.1. Viiakse läbi õpilase arengu toetamiseks õpetaja algatusel koos õpilase ja seadusliku esindajaga üks kord õppeaastas.
- 6.19.2. Selle põhjal lepitakse kokku edasise õppe ja arengu eesmärkides.
- 6.19.3. Kui õpilasel tekib vajadus täiendavaks toeks, siis algatab ja viib arenguveestluse läbi HEV-koordinaator.
- 6.20. **Eriklassi vastuvõtmine või üleviimine ja õppekorraldus**
- 6.20.1. Eriklassi (kuni 12 õpilast) võetakse vastu või viiakse üle tõhustatud tuge vajav õpilane, kelle erivajadus on tingitud segatüüpi spetsiifilistest arenguhäiretest. Õppetöö korraldamisel kasutatakse kohandatud ja jõukohaseid õppematerjale, abimaterjale ning rakendatakse eripedagoogilise sekkumise põhimõtteid.
- 6.20.2. Eriklassi (kuni 6 õpilast) võetakse vastu või viiakse üle erituge vajav õpilane, kelle erivajadus on tingitud aktiivsuse- ja tähelepanuhäirest või autismi spektri häirest või muust psüühilisest seisundist tulenevast vajadusest, mis takistavad õppimist suurema arvuga õpilastega klassis. Õpetamisel kasutatakse erivajaduse spetsiifikast tulenevat eripedagoogilist õppemetoodikat.

7. Karjääriteenuste korraldamine

- 7.1. **Karjääri kujundamine** on elukestev teekond, mille käigus inimene otsib ja arendab oma potentsiaali, teeb teadlikke valikuid ning loob väärtust endale ja ühiskonnale. Kool toetab õpilaste karjääriteadlikkuse arengut järgmiste karjääriteenuste kaudu:
 - 7.1.1. Karjääriõpe - süsteemne õppeprotsess inimeseõpetuses, ühiskonnaõpetuses, projektõppes ja teistes ainetes, mis aitab õpilastel tundma õppida iseennast, oma huve ja võimalikke õpiteid.
 - 7.1.2. Karjääriinfo vahendamine – õppimisvõimaluste, tööturu ja elukutsevalikute kohta, info jagamine nii õpilastele kui ka lapsevanematele, sh koostöös Töötukassa ja kogukonna partneritega.
 - 7.1.3. Karjäärinõustamine – individuaalsed või grupiviisilised vestlused, mis aitavad õpilasel seada eesmärged, analüüsida valikuid ning ennetada õpingute katkestamist.
- 7.2. **Karjääriteenuste kese** on karjääriõpe, mille eesmärk on toetada iga õpilase kujunemist teadlikuks ja enesekindlaks õppijaks, kes oskab teha oma huvide, võimete ja ühiskonna vajadustest lähtuvaid haridus- ja tööalaseid valikuid.
- 7.3. **Karjääriõppe põhimõtted ja osapooled**
 - 7.3.1. Õppekava läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“ rakendamisel aitavad kaasa klassi- ja aineõpetajad ning tugispetsialistid.
 - 7.3.2. Karjääriõpe toimub läbivalt ja järjepidevalt kõigis kooliastmetes, arvestades õpilaste arengut ja eakohasust (juhtkond, klassi- ja aineõpetajad, tugispetsialistid, kogukonnajuht, õppedisainer);
 - 7.3.3. Karjääriõpe arvestab õpilaste eripära ja vajadusi, sh HEV-õpilaste ja muukeelsete õpilaste toetamist (tugispetsialist koostöös aine- ja klassijuhatajatega);
 - 7.3.4. Kool loob õpilastele võimalused praktilisteks kogemusteks töö- ja ühiskonnaelus kaasates kooli partnereid, kogukonna ja töömaailma esindajaid (juhtkond, õppedisainer, kogukonnajuht, klassi- ja aineõpetajad);

7.3.5. Õpilase teadlike valikute toetamiseks korraldab kool (juhtkond, klassijuhataja, kogukonnajuhhi ja õppedisaineri koostöös) õpilaste ja nende seaduslike esindajate teavitamist (arenguveestlused, lastevanemate koosolekud, kooli koduleht, e-Kool) edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab karjääriteenuste (karjääriinfo ja -nõustamine) kättesaadavuse koostöös Eesti Töötukassaga.

7.4. Karjääri kujundamise pädevused

7.4.1. Karjääri kujundamise pädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed ning kujunevad nii õppetöös kui ka koolivälises tegevuses. Põhipädevused on:

- Eneseteadlikkuse arendamine - õppija analüüsib enda väärtusi, võimeid, huvisid, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isiksuseomadusi, selgitab välja enda tugevad küljed, et seostada neid realistlike õppimise ja töötamise võimalustega, ning on vastutustundlik ja motiveeritud ennast arendama;
- Võimaluste analüüs – õppija mõistab hariduse ja tööturu vahelisi seoseid ning leiab, analüüsib ja oskab sihipäraselt kasutada haridustee ning töö- ja eraeluliste valikutega seotud asjakohast informatsiooni;
- Planeerimine ja tegutsemine - õppija mõistab, milliste erinevate teguritega on tal vaja arvestada karjääri planeerides, määratleb alternatiivsed võimalused, sõnastab eesmärgid ning langetab teadlikud otsused.
- Tegutsemine - õppija algatab ja viib ellu tegevusi erinevate elurollidega seotud eesmärkide saavutamiseks, positiivsete ja toimivate suhete loomiseks ja hoidmiseks ning haridusteele või tööle asumiseks ja seal püsimiseks.

7.5. Karjääriõppe sisu ja lõiming

7.5.1. Olulist rolli karjääriõppes mängivad inimeseõpetus ja ühiskonnaõpetus, kus käsitletakse enesetundmist, valikute tegemist ning ühiskonna ja töömaailma toimimist ning mitmekesisust.

7.5.2. Karjääriõpet toetavad valikõppeaine projektõpe ja praktilised tegevused (nt minifirma loomine, ürituse korraldamine), mille kaudu õpilased arendavad koostöö- ja suhtlemisoskusi, enesejuhtimist ning meeskonnatöö kogemust. Projektide elluviimine toetab edasises elus karjääriotsuste tegemist ja usku eneseteostuseks.

7.5.3. Karjääriõppe teemad lõimitakse erinevatesse teemadesse, näiteks:

- Matemaatika: eelarvete koostamine; ostu otsuste tegemine, statistika analüüsimine jne;
- Keel ja kirjandus: CV-de koostamine, töökuulutus, motivatsioonikiri, tööintervjuu koostamine, kandideerimisvestlused, reklaami koostamine, blogimine jne;
- Loodusained: ainega seonduvad haridusvalikud ja ametid, loov- ja uurimistööd, info hankimine edasiõppimise võimaluste kohta, väljakutsete lahendamine jne;
- Ajalugu ja ühiskonnaõpetus: arutelud ettevõtluse ja turumajanduse teemadel; arutlused, kuidas muutuvad ametid ajaloos; ainega seonduvad haridusvalikud ja ametid jne
- Kunst ja muusika: loomevaldkonna ametid, plakatite koostamine; info hankimine edasiõppimise võimaluste kohta;
- Kehaline kasvatus: töövarjuks olemine treeneri või spordikooli õpetaja juures; arutlused, kuidas tervis mõjutab töövõimet ja karjäärivalikuid;

- Digitehnoloogia: erinevates keskkondades toimetamine ja profiilide koostamine (näiteks LinkedIn), reklaami kujundamine, karjääriinfo otsing ja töötlemine jne
- Ettevõtlikkusõpe/projektijuhtimine: laatade, kohvikute ja ürituste korraldamine; mini-firmade loomine, ametid, probleemide ja võimaluste hindamine jne.

7.6. Karjääriõpet toetavad tunnivälised tegevused

7.6.1. Tegeliku eluga sideme hoidmiseks kohtuvad õpilased nii KOOS (klassijuhtaja) tunnis kui ka tunnivälistes tegevustes (kogukonnajuht) kogukonna ja töömaailma esindajatega. Tunnivälised tegevused, mida kool pakub karjääriõppe realiseerimiseks on järgmised:

- Karjääri- ja kutsepäevad („Tuleviku Kompas“, töövarjupäevad, „Tööle kaasa!“);
- Õppekäigud ettevõtetesse ja asutustesse;
- Külalisõpetajad (vilistlased, lapsevanemad, oma valdkonna spetsialistid);
- Edasiõppimisega seotud koolide külastused;
- Õpiränne Erasmus+.

7.7. Karjääriinfo vahendamine ja -nõustamine

7.7.1. Karjääriinfo vahendamisel ja nõustamisel on suur roll arenguveestlustel. Vestluste käigus:

- toetatakse õpilast enda huvide, tugevuste ja arenguvajaduste analüüsimisel;
- arutatakse õpilase järgmisi samme õpiteel ning võimalikku seost tulevikuplaanidega;
- kaasatakse lapsevanemad, et nad toetaksid oma last valikute tegemisel;
- vajadusel suunatakse õpilane täiendavale karjäärinõustamisele koostöös Eesti Töötukassaga.

7.7.2. Individuaalne karjäärinõustamine on tagatud koostöös Töötukassa spetsialistidega.

7.7.3. Kool vahendab asjakohast infot haridusest, tööturust ja ametitest vahendab kooli kodulehel karjääriõppe rubriigis.

7.8. Karjääriõppe tulemuslikkuse hindamine toimub kooli sisehindamise osana. Analüüsitakse:

- õppija karjäärikujundamise oskuste arengut;
- õpetajate karjääriõppealast pädevust ning arengu ja toevajadust;
- õpilaste, õpetajate ja lapsevanemate rahulolu karjääriõppe korraldusega
- ressursside kasutuse tõhusust.

8. Õpilaste ja seaduslike esindajate teavitamise ja nõustamise korraldus

8.1. Klassi- ja aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele.

8.2. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet.

8.3. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

8.4. Kool nõustab vajaduse korral õpilase seaduslikku esindajat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

- 8.5. aste ning seaduslike esindajate juhendamiseks ning nõustamiseks peavad klassijuhatajad vähemalt kord õppeaastas õpilase arenguestlusi vastavalt koolis vastu võetud arenguestluste läbiviimise korrale.
- 8.6. Vähemalt kord õppeaastas korraldatakse seaduslike esindajate üldkoosolek.
- 8.7. Kool tagab õpilasele ning seaduslikele esindajatele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi algul.
- 8.8. Kool korraldab õpilaste ja seaduslike esindajate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste kättesaadavuse.

9. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- 9.1. Väljundipõhisel õppel põhinev lähenemine õpetajate koostööle ja töö planeerimisele võimaldab tõsta õpetamise kvaliteeti ning õpilaste poolt saavutatud õpitulemuste taset, vähendada andekamate (rohkem akadeemiliste kalduvustega) ja passiivsemate (kes ei sea endale õppeprotsessis erilisi eesmäärke) õppijate õpitulemustes vahet. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted arutatakse läbi õpetajate kolleegiumil.
- 9.2. Väljundipõhises õppes toimub õpetaja töö planeerimine alljärgnevalt:
 - esmalt määratletakse õpitulemused, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada;
 - seejärel õpitulemused seostatakse üldpädevustega, läbivate teemadega ning leitakse lõimingu võimalused;
 - järgnevalt kavandatakse õpitulemustes sisalduvatest väljundverbidest tulenevalt hindamine (hindamismeetodid ja -kriteeriumid);
 - lõpuks valitakse lähtuvalt õpitulemustest ja hindamismeetoditest tulenevalt õpetamismeetodid.
- 9.3. Õpetamise aluseks on õpitulemused. Õppesisu käsitlemises teeb valiku aineõpetaja arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üldpädevused ning valdkonna- ja ainepädevused oleksid saavutatud.
- 9.4. Väljundipõhises õppes käsitletakse õppijat õppeprotsessis aktiivse osalejana. Eelduseks, et ta saaks seda olla, on vajalik, et õpilane omaks õppeprotsessi toimumise kohta adekvaatset informatsiooni. Kõige olulisem sellest on õppeaasta ja teise poolaasta alguses õpilase teavitamine läbivatest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest. Õpilane peab teadma mida, millal ja kuidas hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.
- 9.5. Hindamismeetodi valikul lähtutakse õpitulemustes sisalduvatest väljundverbidest. Hindamismeetodi juurde määratakse hindamiskriteeriumid. Hindamiskriteeriumid ehk hindamisjuhised kirjeldavad hindamismeetoditega tõendavate õpitulemuste oodatavat taset ning ulatust. Hindamiskriteeriumid on sõnastatud õpitulemuste alusel, kuid oluliselt suurema detailsusega. Hindamiskriteeriumid on detailsed kirjeldused selle kohta, milliseid teadmisi, oskusi, hoiakuid mis tasemel, millise aja jooksul, mis tingimustel ja mahu peab õpilane konkreetse hindamismeetodi kaudu näitama.
- 9.6. Hindamise kohta käiva informatsiooni edastamisel järgib õpetaja alljärgnevaid reegleid:

- informatsioon peab olema ühemõtteliselt arusaadav;
 - informatsioon peab olema ammendav;
 - informatsioon ei tohi olla eksitav - hindamisel ei tohi selguda mingid aspektid, mis varem ei olnud teada;
 - tagatud on vajaliku informatsiooni jõudmine õppijani.
- 9.7. Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimiseks koostavad klassi- ja aineõpetajad ainekaardid. Klassi-ja aineõpetajad planeerivad õppetöö poolaasta kaupa, ainekaardid esitatakse elektrooniliselt õppeinfosüsteemis vastava õppeperioodi alguseks.
- 9.8. Ainekaardil näidatakse ära antud perioodi
- õppeteemad ja oodatavad õpitulemused;
 - õppeprotsessi käigus kasutatavate hindamismeetodite kirjeldus;
 - kokkuvõtva hindamise kirjeldus ja hindamiskriteeriumid;
 - olulisemad põhimõtted üldpädevuste kujundamisel, läbivate teemade käsitlemisel ja lõimingu teostamisel;
 - planeeritavad üritused.
- 9.9. Kasvatustegevuse ja klassi ühisürituste planeerimiseks koostavad klassijuhatajad töökavad. Klassijuhatajad planeerivad töö klassiga ja esitavad poolaasta töökavad elektrooniliselt jooksva õppeaasta 10. septembriks ja 10. jaanuariks.
- 9.10. Klassijuhataja töökavas näidatakse ära:
- klassijuhataja töö eesmärgid;
 - klassijuhatajatundides käsitletavat teemat;
 - klassi ühistegevus;
 - koostöö seaduslike esindajatega.
- 9.11. Kooli õpetajad analüüsivad oma tööd aineõpetajana ja klassijuhatajana, annavad hinnangu õppeaasta eesmärkide täitmisele, esitavad parendusettepanekud ning eesmärgid järgmiseks õppeaastaks.
- 9.12. Koolis püstitatakse igaks õppeaastaks ühiselt üldeesmärgid; planeeritakse poolaastate kaupa tegevused ja nende läbiviimiseks meeskonnad; analüüsitakse õpilastelt ja õpetajatelt saadud tagasisidet; õppenõukogus toimub õppetöö analüüs.
- 9.13. Õpetajate koostöö tõhustamiseks toimuvad:
- kolleegiumid;
 - ürituste jm töörühmade ja tugimeeskonna töökoosolekud;
 - sisekoolitused;
 - õpetajate õppereisid;
 - ühised väljasõidud.
 -

10. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- 10.1. Kooli õppekava koostades ja arendades lähtutakse riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, seaduslike esindajate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.
- 10.2. Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.

- 10.3. Kooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osalevad kõik pedagoogid.
- 10.4. Kooli õppekava arendamine on pidev protsess.
- 10.5. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise ettepanekud arutatakse läbi kooli õppenõukogus.
- 10.6. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- 10.7. Muudatused kooli õppekavas kinnitatakse enne õppeaasta algust.
- 10.8. Kooli õppekava kinnitab direktor.